

STRATEGICKÝ ROZVOJOVÝ DOKUMENT OBCE NA OBDOBÍ 2014 - 2020

OBEC HRČAVA

Hřčava 53, 739 98

e-mail: urad@obechrcaava.cz

tel: 558331020, IČO: 00296732

Strategický rozvojový dokument obce Hrčava vymezuje hlavní směry rozvoje obce na období 2014 – 2020. Zároveň slouží jako výchozí materiál pro přípravu projektů a žádostí o poskytnutí finančních prostředků na jejich realizaci jak z národních zdrojů, tak z fondů Evropské unie.

Tento dokument byl schválen Usnesením z 29. zasedání zastupitelstva obce dne 4. 2. 2014 (viz. příloha).

Obsah

Úvod	4
Strategické cíle	6
Definice problémových okruhů	6
Projektové záměry.....	7
1. Projekty zaměřené na rozvoj občanské vybavenosti	7
2. Projekty zaměřené na rozvoj cestovního ruchu.....	8
3. Projekty zaměřené na rozvoj technické infrastruktury.....	9
4. Projekty zaměřené na rozvoj dopravní infrastruktury a zlepšení obslužnosti.....	10
5. Projekty zaměřené na rozvoj kultury a místní spolupráce.....	11

Úvod

Hrčava historicky náleží do Těšínského Slezska, územně navazujícího na dávné Knížectví Těšínské. Za dob Rakousko-Uherska bylo Knížectví Těšínské v celém svém územním rozsahu součástí Zemí koruny České. V roce 1920 bylo v rámci dělení Rakousko-Uherska rozděleno Těšínsko mezi Polsko a Československo. Až na několik výjimek tvořila novou hranici řeka Olza.

Oblast Zaolzie okolo Jablunkovského průsmyku (Przełęcz Jabłonkowska) je lidově nazývána Gorolsko, gwarzy sie tu po naszymu w górach, či po gorolsku. Gorolština je horská verze Těšínského nářečí, lidově zvaného Po naszymu, obvyklá kolem Jablunkova (Jabłonkowa), Istebne a v přilehlých obcích okresu Čadca (Czaca). Nářečí vzniklo ze staropolštiny a jeho dnešní podoba byla utvářena v průběhu staletí vlivy polštiny, češtiny, slovenštiny a němčiny. Nyní je gwar na ústupu zvláště u mladých na obou stranách slezské hranice, což je škoda, neboť se jedná o naprosto unikátní dialekt, charakterizující kosmopolitnost dnešního Slezska.

Ačkoliv nejvýchodnějším bodem České Republiky je hraniční mezník 12/1 v korytě Olešky v katastrálním území 615994 Bukovec u Jablunkova (Bukowiec koło Jabłonkowa), je Hrčava obec s nejvýchodněji položeným centrem v České Republice. První zmínka o nejmladší obci České Republiky pochází z roku 1645 v souvislosti s budováním uherských opevnění Hertiva. Po rozdělení Těšínska 28.7.1920 spadala jako jedna z osad Javořinky do Polska. Tehdy se z Javořinky stala Jaworzynka a z Hrčavy Herczawa. Obyvatelé Hrčavy se však vždy hlásili k české národnosti (Malá Praha ve Slezsku) a se stavem se odmítli smířit. Jan Sikora a Jan Gazur s pomocí javořinského učitele Leona Grochovského vypracovali petici, žádající připojení Hrčavy k ČSR, již po ilegálním přechodu hranice oba Janové odevzdali u delimitační komise v Ostravě. Na základě jejího rozhodnutí proběhlo v červnu 1921 prozatímní připojení Hrčavy k Československu, oficiálně potvrzené předáním Těšínska dne 20.6.1924. Obec Hrčava byla vyhlášena 6.10.1927. Od června 1921 do června 1924 sice spadala pod ČSR, katastrálně však byla nadále osadou Jaworzynky. Od června 1924 byla samostatnou osadou, řízenou okresním úřadem. Občané měli v onom zvláštním vzduchoprázdnu do vyhlášení obce příjemná privilegia, z nichž nejzajímavější byla daňová svoboda a nemožnost je odvést k branné povinnosti. Do roku 1927 měly původní stavby jaworzynská čísla, nové byly bez čísel.

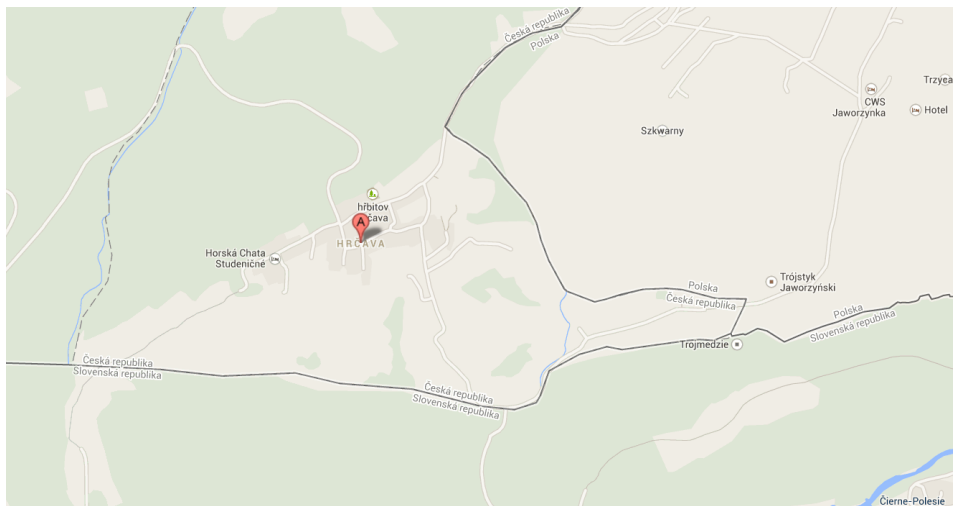
Ani po připojení k Československu však Hrčavané neměli vyhráno. Jejich vlastenectví jim přineslo nemalé problémy ze strany polských nacionalistů, jež explodovaly po obsazení Zaolzie Polskem v roce 1938 ve formě zatýkání Čechů. Většina hrčavských mužů z důvodu záchrany života uprchla do okleštěného zbytku ČSR a do obce se vrátila až po obsazení Polska Německem v roce 1939.

Také spojení s okolním světem na české straně měla obec více než špatné. Lidé chodili na vlak do Čierneho pri Čadci. Silnice z Mostů u Jablunkova byla vystavěna až v roce 1946 (Karel Karpecki uvádí 1965), první telefon přiveden roku 1947 a jako poslední obec v Československu byla Hrčava elektrifikována roku 1955.

Obyvatelé Hřčavy, přezdívané dle ryze českého obyvatelstva „Malá Praha“, jsou na svou obec hrdí, a ačkoliv je velká Praha vždy brala jako výspu civilizace a něco tam na dalekém východě, je jejich národní uvědomění obdivuhodné. Vždy zde byl život hodně těžký, ale oni si stáli za svým, byli semknuti a nedali se ovlivnit žádným politickým děním kolem sebe, proto zde například ve volbách v době nástupu komuny bylo procentuálně k počtu obyvatel nejvíce bílých hlasovacích lístků v republice. Dnešní nezaměstnanost v obci je okolo 60%, zapříčiněná kostrbatým spojením s Jablunkovem a Třincem. Mnoho občanů pracovalo a pracuje v Třineckých železárnách. Plánovaná silnice do Bukovce naráží na nedostatek financí a neochotu některých majitelů rekreačních pozemků je k tomuto účelu odprodat.

Na Hřčavě je několik zajímavých míst. Dřevěný kostelík z roku 1936, roubená Masarykova škola z roku 1924 s pamětní deskou, upomínající na návštěvu Václava Havla 15.6.1993, hrob patronky Hřčavy Anny Hlaváčové, babičky hereček Jany a Dany Hlaváčových, místo posledního zastřeleného vlka v Beskydech (VLK 1914), památný buk, údajně pocházející z dnes již vykloučeného původního jedlobukového pralesa, přírodní jezírko U Hajdušonky, hluboké jen několik desítek centimetrů, lidová roubená architektura, muzeum v Masarykově škole a trojmezí hranic ČR, SK a PL.

Trojmezí zvláštního provedení tvoří společný hraniční kámen, hraniční most, dva altány a tři obelisky trojúhelného půdorysu. Český a polský obelisk jsou od sebe vzdáleny 15,05 m. Jejich vzdálenost tvoří základnu rovnostranného trojúhelníka, z jejichž obou bodů je k obelisku slovenskému shodná vzdálenost 73,80 m. Společný hraniční kámen v korytě potůčku, oficiálně zvaný Trojstátní bod Beskydy, leží ve středu kružnice, opané přes všechny tři obelisky. Význam této symboliky jsme nerozluštili a svým provedením se zdejší trojmezí odlišuje od všech trojmezí, která jsme navštívili. Trojstátní bod Beskydy je od trojmezí v Trojmezí u Hranic u Aše vzdáleno 650 km. Trojmezí na Hřčavě není nejvýchodnějším bodem ČR, stejně jako Trojmezí u Aše není nejzápadnějším bodem ČR.

GPS lokace: 49°31'1.720"N, 18°51'3.385"E

Strategické cíle

- zvyšování kvality života obyvatel
- rozšíření poskytovaných služeb obyvatelům
- zvýšení kvality životního prostředí
- podpora podnikání na vesnici
- zkvalitnění předškolní péče
- zvýšení bezpečnosti
- rozvíjení volnočasových aktivit typických pro vesnici

Definice problémových okruhů

- dopravní infrastruktura
- ochrana životního prostředí
- rozvoj obce
- školství a sport
- zájmová činnost

Projektové záměry

1. Projekty zaměřené na rozvoj občanské vybavenosti

Název projektu: **Výstavba víceúčelového hřiště pro děti**

Zdůvodnění: V celé obci Hrčava v současné době neexistuje hřiště pro děti a mládež. Děti z mateřské a základní školy cvičí v hodinách tělocviku ve třídách, mimo školní hodiny pak nemají možnost trávit volný čas míčovými sporty. Možnost sportovního vyžití je jedním z nejhodnotnějších způsobů trávení volného času a zároveň velkou prevencí sociálně patologických jevů u dětí a mládeže.

Cíl: Výstavba hřiště v areálu ZŠ a MŠ na pozemcích ve vlastnictví obce.

Název projektu: **Rekonstrukce budovy ZŠ a MŠ**

Zdůvodnění: Současný stavebně-technický stav objektu školy je po mnoha stránkách velmi neuspokojivý a uživatelé objektu jsou vystaveni každodenním rizikům, které jsou důsledkem tohoto stavu. Nosná konstrukce objektu byla v době výstavby uvažována jako dočasná, nicméně tento stav trvá již přes 30 let.

Cíl: Kompletní rekonstrukce školní budovy. Nové uspořádání by mělo splňovat hygienické, statické a tepelně technické požadavky a úsporný provoz.

Název projektu: **Rekonstrukce sálu u obecního úřadu**

Zdůvodnění: Sál, který slouží pro pořádání akcí a je ústředním místem kulturního života v obci je kapacitně poddimenzovaný a konstrukce střechy vykazuje poruchy hydroizolační a tepelně izolační funkce.

Cíl: Rozšíření kapacity sálu a nové zastřešení.

2. Projekty zaměřené na rozvoj cestovního ruchu

Název projektu: **Obnova historických Šancí**

Zdůvodnění: Na okraji obce se v minulosti nacházelo historické opevnění zajišťující ochranu hranic. Obnovou tohoto opevnění by mohla v obci vzniknout nová atraktivita cestovního ruchu.

Cíl: Obnovou historického opevnění přispět ke zvýšení návštěvnosti a na ni navázán rozvoj služeb a zvýšení nabídky zaměstnání pro místní obyvatele přímo v obci.

Název projektu: **Rozšíření nabídky ubytovacích kapacit v obci**

Zdůvodnění: V současné době neexistují v obci žádné oficiální ubytovací kapacity. Většina turistů zde nepřenocuje, což má negativní dopad na možnosti využití cestovního ruchu pro větší rozvoj obce.

Cíl: Zvýšit nabídku ubytovacích kapacit a prodloužit pobyt návštěvníků.

Název projektu: **Rozšíření nabídky služeb v cestovním ruchu**

Zdůvodnění: Stávající nabídka služeb v obci je slabá. Chybí zázemí pro cykloturistiku (WC, sprchy), občerstvení, půjčovna kol, úprava běžeckých tratí, atd.

Cíl: Vytvořit nabídku pracovních míst pro místní obyvatele ve službách cestovního ruchu přímo v obci.

3. Projekty zaměřené na rozvoj technické infrastruktury

Název projektu: **Rekonstrukce vodovodního řadu**

Zdůvodnění: Některé úseky vodovodu, který byl postavený před cca 40-ti lety jsou v havarijním stavu a na potrubí dochází k únikům vody.

Cíl: Rekonstrukcí zajistit výměnu problematických úseků.

Název projektu: **Realizace splaškové kanalizace a ČOV**

Zdůvodnění: Obec v současné době nemá dešťovou ani splaškovou kanalizaci. Likvidace odpadních vod je realizována žumpami u jednotlivých objektů. Většina těchto objektů je zastaralá, splaškové vody prosakují a je ohrožena kvalita podzemních vod.

Cíl: Vybudování splaškové kanalizace a ČOV. Lokality, které nepůjdou z technických nebo ekonomických důvodů napojit na hlavní řady, budou řešeny individuálními domovními ČOV.

Název projektu: **Rekonstrukce místního osvětlení**

Zdůvodnění: Stávající systém místního osvětlení je zastaralý, má omezenou funkčnost, rozsah a vysokou spotřebu.

Cíl: Bezporuchový, úsporný a funkční systém osvětlení celé obce.

4. Projekty zaměřené na rozvoj dopravní infrastruktury a zlepšení obslužnosti

Název projektu: **Rekonstrukce a rozvoj místních komunikací**

Zdůvodnění: Části místních komunikací mají neuspokojivý povrch v různé materiálové skladbě a neodpovídají požadavkům na bezpečný provoz.

Cíl: Rekonstrukce povrchu vybraných úseků místních komunikací.

Název projektu: **Zlepšení dopravní dostupnosti obce**

Zdůvodnění: Obec Hrčava leží v odlehlém koutu republiky s omezenou dopravní infrastrukturou a spojením do nejbližších center regionu.

Cíl: Záměrem je pořízení dopravního prostředku, kterým by bylo zajišťováno dopravní spojení na okružní trase Jablunkov-Mosty u Jablunkova (nádraží)-Hrčava-Istebna (PL)-Bukovec-Jablunkov. Zlepšení dopravní dostupnosti obce pro místní obyvatele dojíždějící za prací do regionálních center a turisty navštěvující oblast Trojmezí.

Název projektu: **Vybudování záchytného parkoviště**

Zdůvodnění: Většina místních komunikací v obci umožňuje kapacitně průjezd vozidel pouze v jednom směru. V době konání akcí a při zvýšené návštěvnosti obce v letních měsících dochází k odstavení vozidel návštěvníků na těchto komunikacích a jejich neprůjezdnosti. Zároveň je ohrožena bezpečnost chodců a cyklistů.

Cíl: Záměrem je vybudovat záchytná parkoviště s hygienickým zázemím a návštěvnickým centrem při vjezdech do obce pro místní obyvatele a návštěvníky. Další vjezd do obce bude regulován.

5. Projekty zaměřené na rozvoj kultury a místní spolupráce

Název projektu: **Navázání užší spolupráce s podnikatelskými subjekty působícími v obci**

Zdůvodnění: Přestože je v obci několik podnikatelů, není zatím jejich zapojení do chodu obce výrazné. Spolupráce soukromého a veřejného sektoru, by mohla přispět k rozvoji obce.

Cíl: Úspěšná spolupráce s podnikatelskými subjekty.

Název projektu: **Podpora kulturního života v obci**

Zdůvodnění: Udržení obyvatel v obci je prvořadým zájmem. Jednou z možností zlepšení života na vesnici je pořádání různých pravidelných akcí.

Cíl: Zvýšit nabídku kulturního vyžití místních obyvatel, pořádání nových společenských akcí.

Název projektu: **Nákup techniky pro místní SDH**

Zdůvodnění: Hasičský oddíl je jednou z hlavních zájmových organizací působících na území obce. Kromě zájmové činnosti, je však jeho hlavní náplní ochrana majetku a případně i životů při požárech, zajištění průjezdnosti místních komunikací v zimním období atd.

Cíl: Zlepšení technického vybavení SDH, zrychlení zásahů.

Název projektu: **Revitalizace sakrálních památek v katastru obce**

Zdůvodnění: Sakrální památky na území obce jsou v různém stavebně technickém stavu. Bude provedena jejich pasportizace a navržena revitalizace.

Cíl: Zachovat a obnovit sakrální památky na území obce a přispět tak k zachování kulturního a historického dědictví.

Použité zdroje:

- <http://www.zapadakof.cz>
- <http://www.obechrcava.cz>